

(Jak) mluvit s dětmi o válce?

At' už útržkovité či ucelené zprávy o dění jsou něčím novým, něčím, co bezprostředně po náročném pandemickém období znovu vnáší nejistotu do života.

Jak reagovat, když děti téma otevřou?

- **Nepřehlížejte jejich potřebu** o tématu mluvit. Věnujme čas společnému povídání, i kdyby to mělo být na úkor jiného naplánovaného programu.
- Buďme **dobrymi posluchači** a ukažme jim, že nás zajímá, co si myslí a co cítí.
- **Vyptejte se**, co o tématu vědí, co už stihli pochytit. Může to být dobrý odrazový můstek pro naše další povídání.
- Doplňme jejich informace o věcný popis toho, co se děje. Pokud mají otázky, **pravdivě a věcně** na ně odpovíme. Volme jazyk i hloubku informací úměrně jejich věku. Nechceme, aby odcházely z rozhovoru s ještě větším strachem z války. Nesnižujeme vážnost války, ale mějme na paměti, že není třeba, aby zejména mladší děti znaly všechny krvavé detaily toho, co se děje.
- Držme se faktů, aniž bychom příliš mluvili o rozsahu dopadu. **Nepředvídejme**, co se může stát dál, ani nemluvme o tom, jak hrozné věci se mohou v budoucnu dít.
- Pokud se chceme podělit o své názory, promluvme si o tom, jak obecně vnímáme válku. **Dejme jasně najevo, že násilí není dobrý způsob, jak vyřešit konflikt**, stejně jako není v pořádku porušování práv druhých a práv mezinárodních.
- **Povzbuzujeme** u dětí **soucit** s těmi, kterých se válka bezprostředně dotýká. Mnohdy je nemusí mít úplně daleko, možná ve třídě, možná mimo školu mají ukrajinské kamarády. A nejen ty, **i s ruskými dětmi** se mnozí z nich mohou setkávat. Ani ty nemají nic společného s agresí a samy mohou mít také strach o své blízké.
- Mluvme s nimi o tom, **co můžeme pro lidi zasažené válkou udělat**, jaké máme možnosti jako oddíl, ale také jako jednotlivci. Může jít o finanční příspěvek na některou z veřejných sbírek, materiální pomoc, nebo jen prosté pochopení, soucit a připravenost pomoci v budoucnu, jakmile to bude třeba.
- Doporučujeme, kde hledat ověřené informace, případně jak si je ověřovat a rozeznat je od fake news. **I dezinformační válka je součástí tohoto konfliktu a děti máme vybavit k tomu, aby jí nepodlehly.**

- **Ukažme dobré lidi**, kteří pomáhají. Poukažme na jejich službu, aby děti věděli, že i když je na světě pár špatných lidí, existuje mnohem více těch laskavých a podporujících se.
- Ujistěme děti v tom, že **je spousta profesionálů, kteří se starají o bezpečí** naše i druhých – vojáci, státníci, policisté, lékaři a zdravotní sestry a mnozí další.
- **Bud'me jim dobrým příkladem.** Pro děti je důležité vidět, jak se k věci stavíme my sami. Jak pracujeme s vlastními obavami, že se dokážeme jasně postavit na stranu těch, kteří trpí, případně aktivně hledáme cesty, jak pomoci. I takový vzor jim pomůže vyrovnat se s vlastními obavami.
- **Nezahlcujme děti zprávami a vysvětlujme vše tak, abychom jim dodali pocit bezpečí.**

Mám otevřít téma války na Ukrajině sám/a?

Pokud si nejste jisti tím, zda téma otevřít, nechte to na dětech. Zeptejte se, jak se mají, co během dne zažily, jak se jim daří. Jestli téma války prožívají, nejspíš ho zmíní a pojmenují. Pak už můžete postupovat podle bodů výše.

Zdroj: www.skaut.cz, upravila Mgr. Denisa Oborná